

Tulevaisuuden Helsinki -tutkimus

Loppuraportti

Helsingin kaupunki

31.5.2017



LEANLAB BY Digitalist

Raportin sisältö

1. Taustaa ja tavoitteet	3
2. Skenaarioiden herättämät ajatukset	7
3. Yleiset arvostukset ja kaupungin kehittäminen – kansalaisten avoin palaute	15
4. Palvelut tulevaisuuden Helsingissä – keskustelut	20
5. Kansalaisille tärkeät tekijät - tarkastelu skenaarioiden kautta	23
6. Osallistuminen ja identifikaatio	36
7. Yhteenveto	42
Liitteet	47

1. Taustaa ja tavoitteet

Taustaa ja tavoitteet



Helsingin kaupunki valmistele uutta kaupunkistrategiaa vuosille 2017-2021. Strategiatyön yhteydessä on laadittu neljä erilaista vaihtoehtoisia ja toisiaan täydentävää skenaariota tulevaisuuden Helsingistä.

Kaupunki halusi osallistaa kansalaisia strategian taustavalmisteluun, ja osallistaminen päätettiin toteuttaa skenaarioihin liittyen.

Tutkimuksen tavoitteena oli koota kansalaisten mielipiteitä ja palautetta skenaarioista sekä saada myös hieman laajempaa ymmärrystä kansalaisten arvostuksista ja toiveista kaupungin kehittämisessä.

Tutkimuksen tulokset esitellään Helsingin kaupunginvaltuustolle osana strategiaesityksen taustamateriaaleja.



Tutkimuskokonaisuuden toteutus

1

Kysely laajalla otannalla

Kyselylomake

- Tavoitteena antaa kaikille halukkaille mahdollisuus osallistua ja kommentoida.
- Sekä online-kysely että paperikysely, molemmat suomeksi ja ruotsiksi.
- Kyselyyn oli mahdollista osallistua kerrokantasi-palvelun kautta sekä tietyissä kirjastoissa. Kutsuja lähetettiin myös sähköpostilla Helsingin kaupungin omien rekisterien pohjalta.
- Vastauksia saatiin verkossa 1110 ja kirjastojen kautta 54.

2

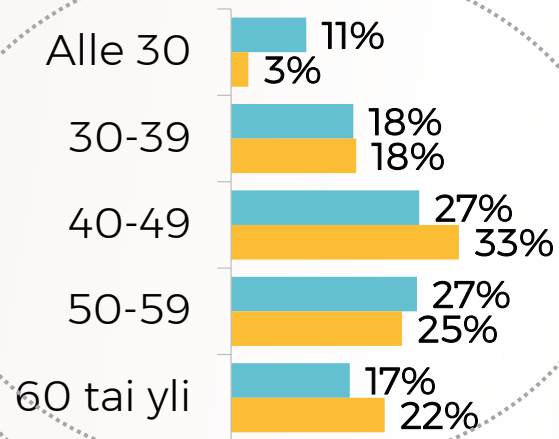
Syventävä dialogi

Online-verkkoyhteisö

- Tavoitteena syventää ymmärrystä vuorovaikutuksellisen LeanLab-yhteisöalustan avulla.
- Rekrytointi sosiaalisessa mediassa, sähköpostilla kaupungin rekistereistä sekä kerrokantasi-palvelun kautta.
- Syvällisempään vuorovaikutteiseen yhteisöön osallistui 59 henkilöä.
- Yhteisö toteutettiin vain suomeksi
 - Ruotsinkieliseen yhteisöön halukkaita ilmoittautui vain kaksi, joista toinen lopulta osallistui suomeksi.

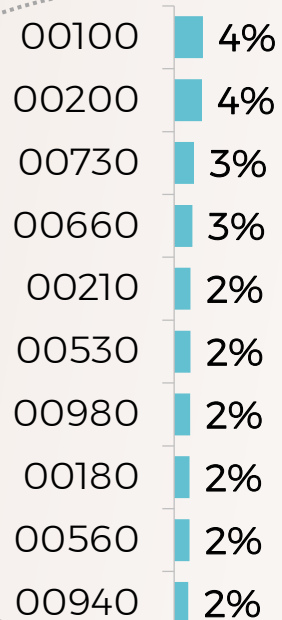
Osallistujien taustatiedot

lältään:



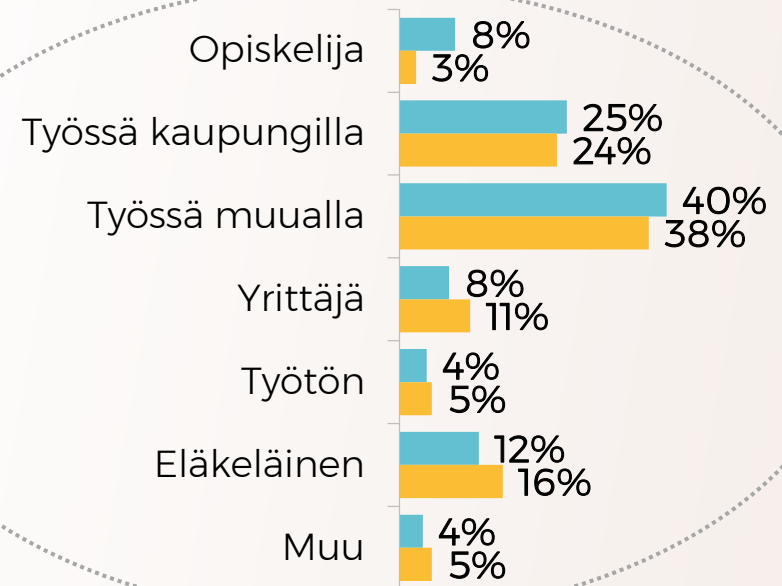
▶ Keski-ikä 47

TOP 10 vastaajien postinumero:



● Kysely
● Verkkoyhteisö

Ammattiasema:



n=1161

2. Skenaarioiden herättämät ajatukset

Skenaarioiden herättämät ajatukset

- Tutkimukseen osallistuneille esiteltiin laaditut skenaariot.
- Yhteisön osallistujilla oli mahdollisuus kommentoida jokaista skenaariota erikseen.
 - Mikä skenaariossa herättää kiinnostusta + mikä epäilyttää tai herättää kysymyksiä
- Kyselyssä (kerrokantasi + paperikysely) pyydettiin palautetta yleisemmällä tasolla
 - Mikä skenaarioista on uskottavin/todennäköisin ja miksi
 - Tuntuuko skenaarioista puuttuvan jotakin, mitä?
- Seuraavilla sivuilla esitetään tulokset skenaarioiden arvioinnista.
- Kunkin sivun alalaidasta näkyy, onko kyse yhteisössä vai kyselyssä annetusta palautteesta.

Luova tietokaupunki

LUOVA tietokaupunki

LUOVA KAUPUNKI -skenaariossa ihmisillä on tee-se-itse -asenne elämään. Heidän ajattelutapansa on globaali ja osallistuminen on aktiivista ja yksilökeskeistä. Tämä skenaario edistää *DYNAAMISEN* kaupungin syntymistä ja liittyy *tietoyhteiskunnan* kehittymiseen.

DYNAAMINEN
Helsinki

MUUTOSAJURIT

- Sosiaalinen liikkuvuus
- Digitalisaatio
- Keinoöly ja keinotodellisuus
- Freelance-talous
- Omistamisen väheneminen



Yusuf, 24, sinkku

PROFIILI

Yusuf, Freelance UX-suunnittelija
Yhteisöllinen työtila
Asuu lähiössä vuokrayksiossa
Viettää kolme kuukautta vuodesta Turkissa

Skenaariossa kiinnosti

- Arjen joustavuus, paikasta riippumattomuus
- Omistamisen väheneminen
- Pendelöinnin väheneminen → ympäristöhyödyt

Skenaariossa mietitytti/epäilytti

- "Levoton elämä", freelance-talouden mukanaan tuoma epävarmuus
- Kilpailu työpaikoista, itsensä markkinoinnin pakko
- "Jokainen huolehtikoon itsestään" -mentaliteetti → ei-omatoimisilla syrjäytymisen vaara
- Digitalisaatio → työpaikkojen vähenemisen uhka
- Luonnon puuttuminen

Fiksu palvelukaupunki

FIKSU palvelukaupunki

FIKSU KAUPUNKI -skenaariossa ihmiset hallinnoivat yhdessä asumisen ja elämisen palveluita. Heidän ajattelutapansa korostaa paikallisuutta ja osallistuminen on passiivista ja yhteisöllistä. Skenaario edistää TOIMIVAN kaupungin syntymistä ja liittyy palveluyhteiskunnan kehittämiseen.



MUUTOSAJURIT

- Älykäs liikkuminen ja logistiikka
- Älykkäät ja hajautetut energiaverkot
- Alustatalous
- Asioiden internet
- Automaatio ja big data

TOIMIVA
Helsinki



Kirsi, 55, lapset muuttaneet

PROFIILI

Kirsi, Kaupungin virkanainen
Johtavassa asemassa
Naimisissa
Asuu omistusasunnossa
Nurmijärvellä
Käy Helsingissä töissä

Yhdessä
hallinnoitu
toiminta

Skenaariossa kiinnosti

- Autojen yhteiskäyttö, älykäs liikenne
- Omistamisen väheneminen
- Yhdessä hallinnoitu toiminta (jos tarkoittaa mahdollisuutta osallistua, ei pakkoa)

Skenaariossa mietitytti/epäilytti

- Muutosajurit tekniikkapainotteisia, ei-inhimillisiä
- Kuvauksesta ei näy, mitä hyvää tekniikalla arkeen saadaan
- Big data ”peräpeiliin katsomista”, ei korvaa innovaatioita
- Mitä on passiivinen osallistuminen?
- Miten vähävaraiset, maahanmuuttajat ja pakolaiset?

Asukkaiden jakamiskaupunki

ASUKKAIDEN jakamiskaupunki

ASUKKAIDENKAUPUNKI-skenaariossa ihmiset ovat osallisia kokemusten ja palveluiden tuottamisessa. Heidän ajattelutapansa on paikallinen ja osallistuminen on aktiivista ja yhteisöllistä. Tämä skenaario edistää HIILIVAPAAAN kaupungin syntymistä ja liittyy *jakamisyhteiskunnan* kehittymiseen.



Stina, 35, 2 + 1 lasta

PROFIILI

Stina, Mikroyrittäjä, omistaa elämäntapayrityksen Uusperhe, kaksi lasta aiemmasta suhteesta ja yksi yhteinen lapsi
Asuu omistusasunnossa, tiiviisti rakennetussa korttelissa
lapsiystävällisellä alueella

HIILIVAPAA
Helsinki

Yhteisesti
tuotettu
toiminta



MUUTOSAJURIT

- Kiertotalous
- Alustatalous
- Yhteiskunnallinen yrittäjyys
- Hajautetut systeemit
- Kansalaisten voimaantuminen

Skenaariossa kiinnosti

- Yhteistoiminta, kylämäisyys (esim. torit)
- Kunnalta tuki yhteistoiminnalle → olisi kansalaiselle vapaaehtoista, ei pakko
- Hiilivapaa kaupunki
- Yhteiskunnallinen yrittäjyys
- Mahdollisuus hyödyntää kunnan omistamia tiloja (esim. kirjastot)

Skenaariossa mietitytti/epäilytti

- Jakamistalous → millä kustannetaan palvelut? Myös yrittäjyyttä tarvitaan.
- Jävätkö ne jalkoihin, jotka eivät voi osallistua?
- Luonto voisi tulla vielä paremmin esiin

Joustava hyvinvointikaupunki

JOUSTAVA hyvinvointikaupunki

JOUSTAVA KAUPUNKI -skenaariossa kansalaiset ovat palvelun saajia. Osallistuminen on passiivista ja yksilökeskeistä. Tämä skenaario edistää VÄLITTÄVÄN kaupungin syntymistä ja liittyy hyvinvointiyhteiskunnan kehittymiseen.



Eetu, 68, eronnut

PROFIILI

Eetu, eronnut, ei lapsia
Eläkkeellä oleva IT-päällikkö
Startup-yrittäjä, digitaalinen
liiketoiminta
Asuu omistusasunnossa,
älykerrostalossa uudisalueella

VÄLITTÄVÄ
Helsinki

Palvelupohjainen
toiminta



MUUTOSAJURIT

- Väestön ikääntyminen
- Esteettömyys periaate
- Mukavuuskulttuuri
- Muutoksen ennustamattomuus
- Älykäs infrastruktuuri

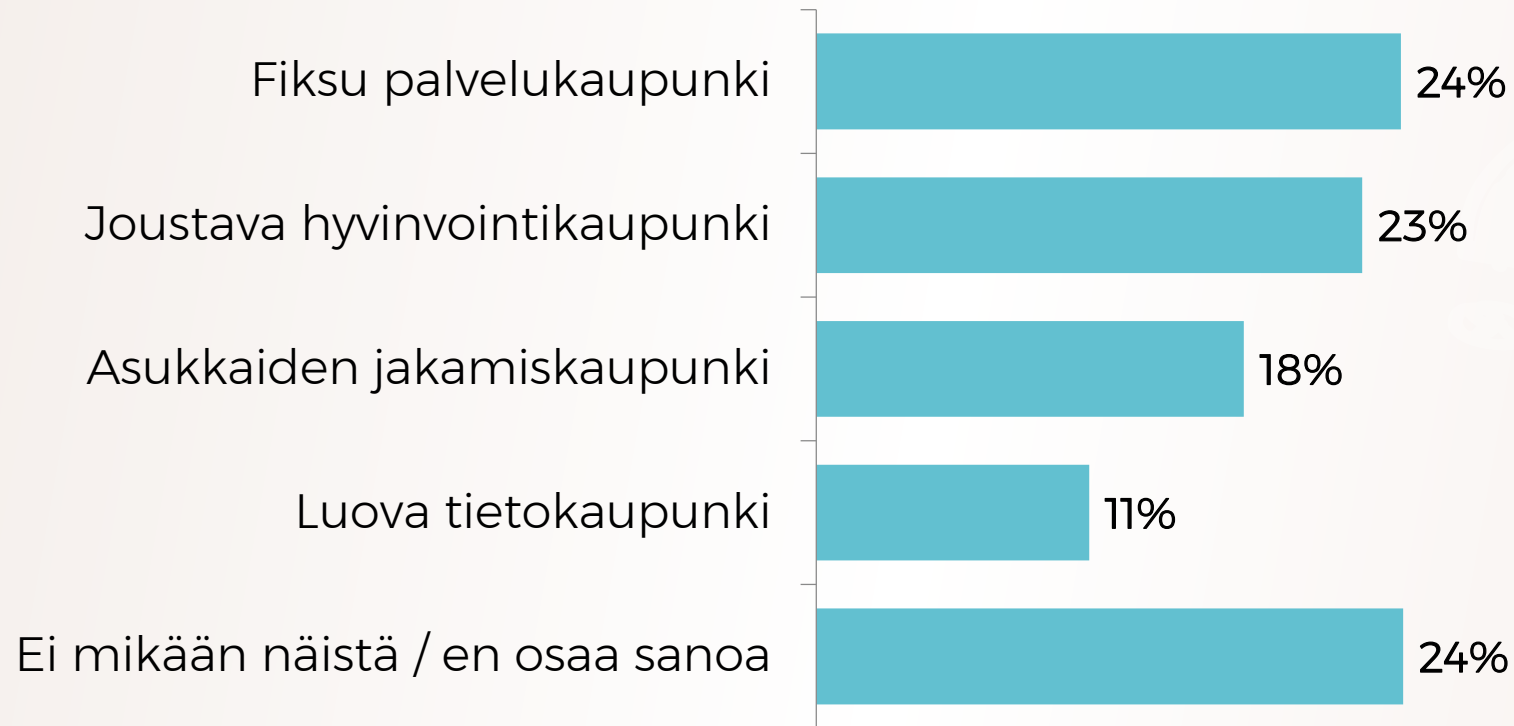
Skenaariossa kiinnosti

- Toimivat palvelut väistämättä kasvavalle ikääntyneiden joukolle
- Tasa-arvo (erityistarpeisten huomiointi)
- Älykäs infra

Skenaariossa mietitytti/epäilytti

- Palvelujen resurssit + rahoitus
- Voiko olla joustavuutta jos ei ole rohkeutta?
- Voiko olla "mukavuuskulttuuria", jos peruspalvelutkin ovat vaarassa?
- Välittäminen puuttuu (pakon tuntu)
- Koneet eivät poista yksinäisyyttä
- Vanhuksilla haasteita uuden teknologian kanssa
- Kaikki ikääntyvät eivät ole passiivisia

Mikä esitetyistä skenaarioista on uskottavin/ todennäköisin



Passiivisempien osallistumisen tapojen skenaariot miellettiin realistisemmiksi.

n=1164

Kysely

Mitä skenaarioista puuttuu

Yleisimmät teemat vastauksissa olivat:

Kaikkien ihmisryhmien (ml. heikoimmat) huomiointi

Inhimillisuus, vuorovaikutus

Lapset

Luonto

Kehityksen negatiivinen puoli

Lasten kaupunki, eläinten kaupunki, luonnon kaupunki.

Mukana oli vain positiivisia muutosajureita. Kaupungin tulee etsiä ratkaisuja myös negatiiviseen kehitykseen, jollaista ovat esimerkiksi eriarvoistuminen ja asumisen kallistuminen.

Huono-osaisuus, segregatio kaupungin eri alueiden välillä. Skenaariot nojaavat melko vahvasti tietotekniseen kehitykseen. Kiinnostavaa, että nuoremmat ikäluokat on luokiteltu itsensä työllistäviksi silpputyöntekijöiksi ja yrittäjiksi, vaikka myös nuoret kaipaavat tutkimusten mukaan vakautta ja turvaa myös työelämältä.

Kyllä, ymmärrys siitä, mitä nämä skenaariot oikeasti tarkoittavat: luova on hyvinvoivien luovuutta; jakamiskaupunki on selkeästi mahdollisuus, mutta joustava hyvinvointikaupunki pelottaa todella: kaikkein pahiten nuoriin koskevat leikkaukset kouluissa, vanhuksiin kodinhoidon sekava järjestelmä ja se ettei pääse vanhainkotiin, ja työikäisiin se että kaiken työn keskellä joutuu myös pitämään huolta lapista, nuorista ja vanhuksista, kun palveluja yksityistetään, hajotetaan osiin ja siirretään nettiin ja yksilöiden omalle vastuulle.

Ihmisyys. Liikaa digiä.

Kaikki kuvissa esiintyvät henkilöt ja tilanteet ovat hyvinvoivan veronmaksajan näköisiä. Terveystieteet, kasvatustieteet, koulutus, kulttuuri ja sosiaalipuoli eivät näy

3. Yleiset arvostukset ja kaupungin kehittäminen

- kansalaisten avoin palaute

Kansalaisten arvostukset ja kaupungin kehittäminen

- Ennen skenaarioiden esittelyä kansalaisilta kysyttiin muutamia yleisemmän tason kysymyksiä heidän arvostuksistaan sekä toiveistaan kaupungin kehittämisessä.
- Näiden kysymysten tarkoituksena oli selvittää, toisivatko kansalaiset spontaanisti esiin samoja asioita, joita skenaarioihin on sisällytetty, vai näyttäisikö skenaarioista tässä valossa puuttuvan joitakin kansalaisille tärkeitä asioita.
- Seuraavilla sivuilla esitetään yleisempien kysymysten tulosityhteenvedot.
- Kunkin sivun alalaidasta näkyy, onko kyse yhteisössä vai kyselyssä annetusta palautteesta.

Millainen on toimiva kaupunki?

Avoin, vapaa, joustava

Positiivinen, iloinen

Aktiivinen, uusiutuva, jatkuvasti kehittyvä

Suvaitsevainen, ennakkoluuloton

Edullinen

Oikeudenmukainen, kaikki ihmisryhmät huomioiva

Monipuolinen

Asukaslähtöinen, osallistava

Läpinäkyvä päätöksenteko, hyvä johtaminen

Ekologisuus, kestävä kehitys

Yrittäjiä houkutteleva

Kannustava, inspiroiva, tukeva

LIIKENNE:

- Monipuolinen, poikittaisliikenteen huomioiva, edullinen (ilmainen) joukkoliikenne
- Kattavat ja hyväkuntoiset kevyenliikenteen väylät
- Yksityisautoilun sallivat ratkaisut, riittävästi parkkipaikkoja

YMPÄRISTÖ:

- Puhdas ilma, viheralueet, metsät ja meri kaupunkilaisten käytössä
- Tilaa asukkaille vapaa-ajan viettoon
- Siisteys
- Leikkipaikkoja, ulkoliikunta-mahdollisuudet

PALVELUT:

- Sotepalvelut lähellä asuinpaikkaa
- Päivähoito- ja koulutuspalvelut
- Runsaat ja kaikki tavoittavat kulttuuriaktiviteetit
- Kivijalkakauppoja ja erikoisliikkeitä

Mihin suuntaan Helsingin pitäisi kehittyä?

Avoimuutta, vähemmän byrokratiaa, pitkänäköisyyttä, valmius muutokseen, prosessien parantaminen, joustavuus, nopea reagointi

Asukkaiden mielipiteiden kunnioittaminen ja osallistaminen, lisää yhteisöllisyyttä

Eettisempää, ekologisempaa, sallivampaa, heikoista välittävämpää

Kansainvälisempi, eurooppalaisempi, globaalimpi, vetovoimaisempi yrittäjille ja yrityksille

Omien erityispiirteiden korostaminen, kaikkien ihmisryhmien huomiointi

MIELIPITEITÄ VAHVASTI JAKAVIA KEHITYSSUUNTIA:

Kasvaminen – nykyisen kokoisena pysyminen

Tiheää rakentamista – väljempää rakentamista

Kaupungin kasvaminen idän suuntaan – ei kasvua itään

Malmin lentokentän säilyttäminen – rakentaminen

LIIKENNE:

- Julkisen liikenteen lisääminen yksityisautoilua rajoittamatta
- Sujuvampi poikittaisliikenne
- Ruuhkien vähentäminen

YMPÄRISTÖ JA ASUMINEN:

- Alueiden eriarvoistumisen vähentäminen
- Kaikkien alueiden tasapuolinen kehittäminen, monimuotoisuus
- Lisää edullisia asuntoja
- Viheralueiden säilyttäminen, enemmän viheralueita ja puita
- Siisteydestä huolehtiminen

PALVELUT:

- Palveluiden saatavuuden varmistaminen/turvaaminen
- Vanhusten hoidon kehittäminen
- Päiväkotien ja koulujen ongelmien ratkaisemisen priorisointi
- Lapsiperheisiin ja kulttuuriin investointi

Kerrokantasi-kysely



LEANLAB BY Digitalist

Mitä Suomeen tai maailmaan vaikuttavia ilmiöitä tulisi ottaa huomioon kaupungin kehittämisessä?

- Ilmastonmuutos, kestävä kehitys
- Maahanmuutto
- Väestön ikärakenteen muutos
- Syrjäytyminen, erakoituminen
- Turvallisuus
- Alueiden eriytyminen
- Eriarvoistuminen
- Väestönkasvu
- Globalisaatio
- Liikenteen murros, autojen muuttuminen, MaaS
- Digitalisaatio, blockchain-teknologia, verkkokaupan kasvu
- Turismin kasvu (aasialaiset)
- Energiantuotanto
- Ilmailun muutos
- Asuntopula

4. Palvelut tulevaisuuden Helsingissä - keskustelut

Palvelut tulevaisuuden Helsingissä

- Yhteisössä orientoiduttiin Tulevaisuuden Helsinki -teemaan palvelualuekohtaisilla keskusteluilla. Keskustelujen avulla kartoitettiin osallistujien mielipiteitä nykypäivän Helsingistä sekä sen kehittämistoiveista.
- Tavoitteena oli myös epäsuorasti selvittää, tulisiko keskusteluissa esiin samantyyppisiä asioita, joita skenaarioissa on huomioitu.
- Seuraavassa esitetään yhteenvetona yleisimmin esiin nousseet ilmiöt.
- Palvelualuekohtaiset yhteenvedot ovat raportin liitteenä.

Palvelut tulevaisuuden Helsingissä - päällimmäisenä esiin nousseet ilmiöt

IHMIS- LÄHEISYYS

- Pienet ryhmät (varhaiskasvatus)
- Paikallisen toiminnan tukeminen
- Vuorovaikutus ja empatia

VALINNAN- VAPAUS

- Mahdollisuus valita itselle sopiva tapa liikkua, asua ja osallistua

KOSKETUS LUONTOON

- Luonnossa elpyminen
- (Kaupunki)luonnon kunnioittaminen
- Luontoalueiden säilyttäminen

TASA- VERTAISUUS

- Harrastemahdollisuuksia + kulttuuria kaikille tuloista ja asuinpaikasta riippumatta
- Julkisen liikenteen kattavuus/monipuolisuus

EKOLOGINEN KESTÄVYYS

- Tehokas rakentaminen
- Toimiva joukkoliikenne & pyöräily + kävely

JAETTU TILA

- Omilta pihoilta yhteiseen luontoon
- Talon yhteistilat
- Kaupungin tilat harrastuskäytössä

HYVIN- VOINTI

- Omaehtoisen luonnossa liikkumisen ja urheilun edistäminen
- Kokonaisvaltainen + ennaltaehkäisevä ote terv.huollossa

5. Kansalaisille tärkeät tekijät

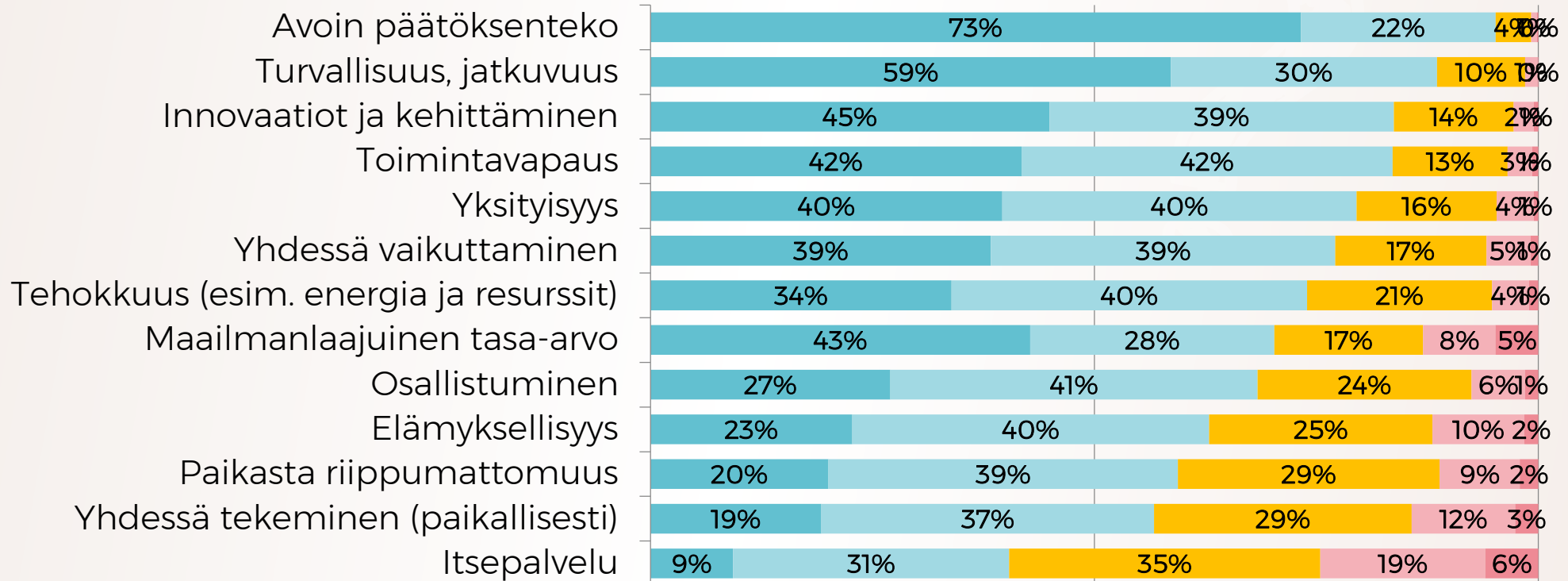
- tarkastelu skenaarioiden kautta

Kansalaisille tärkeät tekijät

- Kyselylomakkeelle laadittiin lista erilaisia asioita/teemoja, joiden tärkeyttä kansalaisille selvitettiin asteikollisen kysymyksen avulla.
- Listalle oli poimittu teemoja, jotka tulevat ainakin epäsuorasti esiin skenaarioissa (vaikkakaan yksittäistä tekijää ei voida suoraan kohdistaa juuri tiettyyn skenaarioon).
- Tavoitteena oli selvittää, mitkä skenaarioita sivuavat asiat herättävät spontaanisti ja epäsuorasti kysyttynä eniten kiinnostusta (eli mikä tulevaisuuden skenaarioissa on olennaisinta kansalaisten näkökulmasta).
- Seuraavilla sivuilla esitetään ensin eri tekijöiden tärkeyksistä annetut arviot koko vastaajajoukossa.
- Sen jälkeen esitellään kansalaisille tärkeimmät teemat yksitellen sekä peilataan niitä tutkittuihin skenaarioihin
 - Mihin skenaarioihin kyseinen tekijä liittyy ja miten
 - Millaisia teemaan liittyviä kommentteja kyselyssä tuli esiin (todennäköisimmän skenaarion perustelut + mikä kaupungin kehittämisessä on tärkeää)
- Analyysi ei ole tarkoitettu täysin kattavaksi, vaan esiin on nostettu joitakin näkökulmia ja linkkejä eri tekijöiden ja skenaarioiden välillä.

Esitettyjen tekijöiden tärkeydet kansalaisille

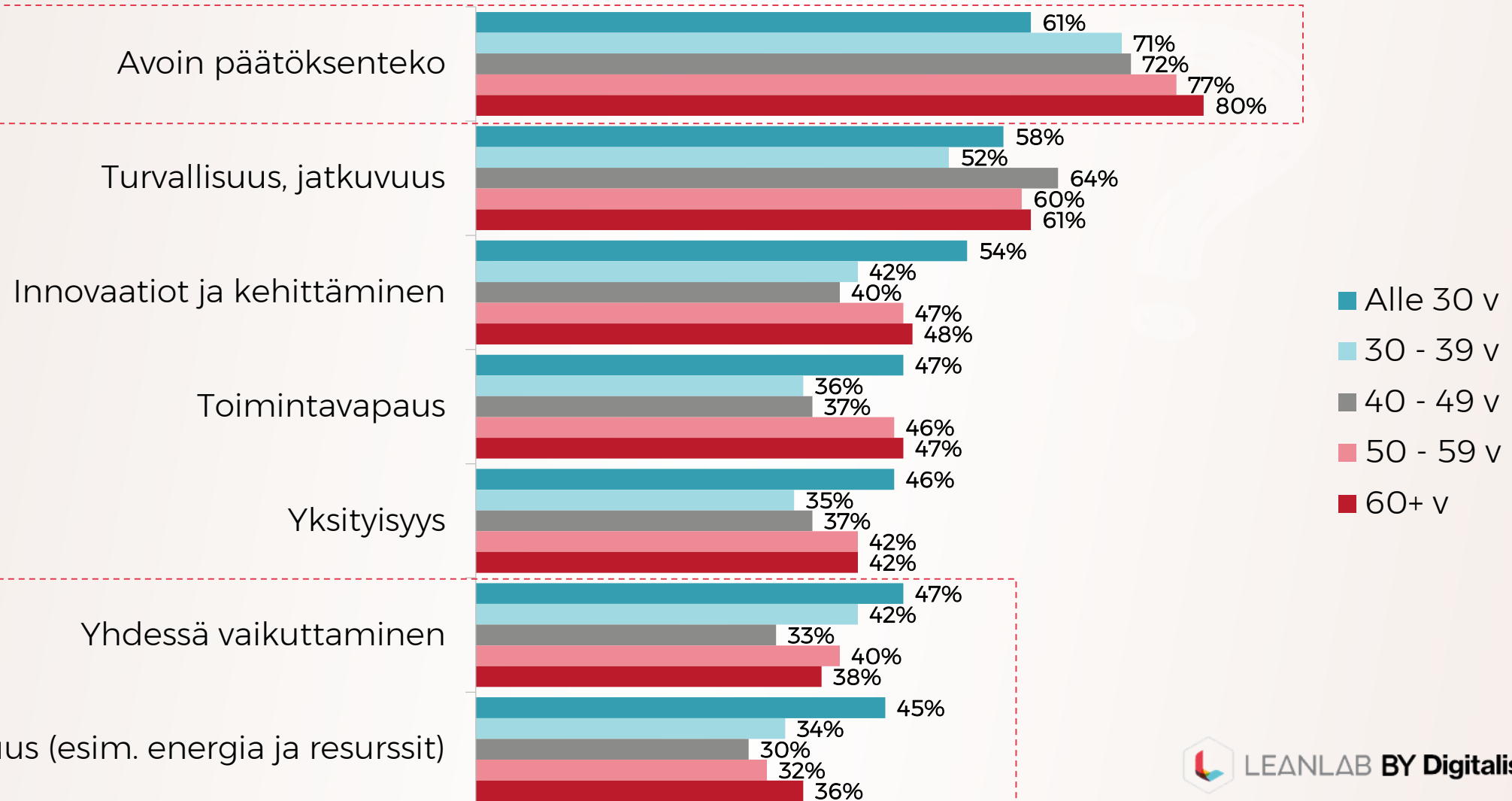
■ Erittäin tärkeä ■ Melko tärkeä ■ Jonkin verran tärkeä ■ Ei kovin tärkeä ■ Ei lainkaan tärkeä



N=1164

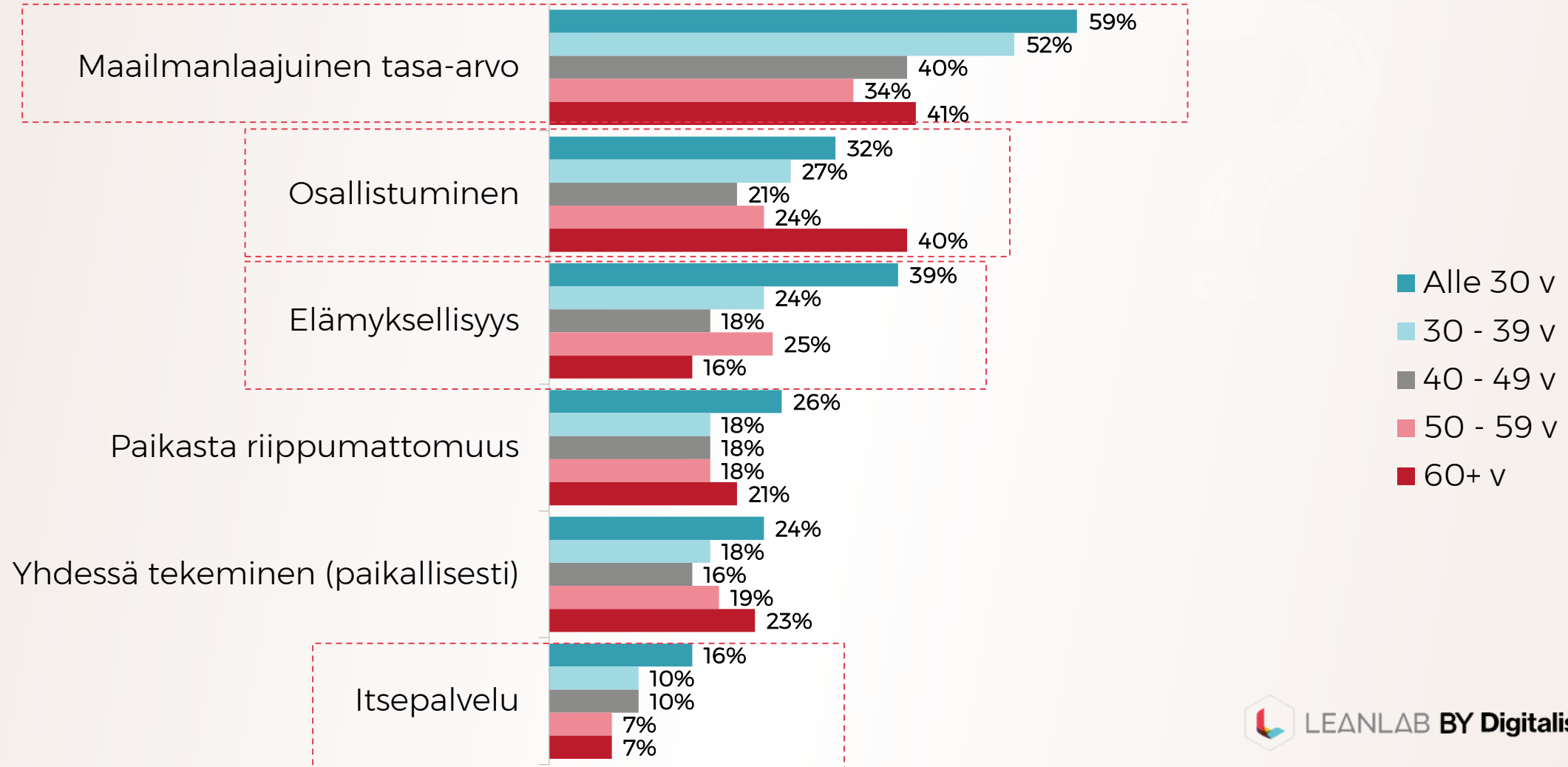
Yhdessä vaikuttaminen ja tehokkuus hieman tärkeämpää nuorille, avoin päätöksenteko iäkkäimmille

Erittäin tärkeänä pitävien osuudet



Maailmanlaajuinen tasa-arvo, elämyksellisyys ja itsepalvelu erityisen tärkeitä nuorille, osallistuminen iäkkäämmille

Erittäin tärkeänä pitävien osuudet



1. Avoin päätöksenteko

73 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:

FIKSU palvelukaupunki

FIKSU KAUPUNKI -skenaariossa ihmiset hallinnoivat yhdessä asumisen ja elämisen palveluita. Heidän ajattelutapansa korostaa paikallisuutta ja osallistuminen on passiivista ja yhteisöllistä. Skenaario edistää TOIMIVAN kaupungin syntymistä ja liittyy palveluyhteiskunnan kehittämiseen.



MUUTOSAJURIT

- Älykäs liikkuminen ja logistiikka
- Älykkäät ja hajautetut energiaverkot
- Alustatalous
- Asioiden internet
- Automaatio ja big data

TOIMIVA
Helsinki

Yhdessä hallinnoitu toiminta

PROFILI

Kirsi, Kaupungin virkanainen johtavassa asemassa Naimisissa
Asuu omistusasunnossa Nurmijärvellä
Käy Helsingissä töissä

Kekseliäät kansalaiset, yhdessä hallinnoitu toiminta, avoimen datan hyödyntäminen

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

Keskiön toiminta pitää olla avointa ja läpinäkyvää, siksi niissä toimissa osaamisen kasvattaminen korostuu, koska periferiassa olevat toimet ovat aina heikommalla laillisella tasolla olevaa toimimista

Fiksu palvelukaupunki kokonaisuudessaan. Hajautettuja järjestelmiä ja infraa toimintavarmuuden takaamiseksi, teknologian avulla kaupungin kehittäminen siihen suuntaan että ihmiset voivat olla enemmän hallinnassa (ja informoituja) mitä kaupungissa tapahtuu ja miten.

Hallinnon vuorovaikutus kaupungin asukkaiden kanssa, asukkaiden osallistaminen ja turhan byrokratian sekä hitaan ja jäykän toiminnan vähentäminen valtion/kunnan töissä.

2. Turvallisuus, jatkuvuus

59 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:



Mukavuuskulttuuri, pysyvyys, hyvinvointi.
Perinteet, konservatiivisuus.

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

Hyvinvointikaupunki on pohja kaikille muille. Sitten kun se on 'kunnossa' niin ihmisillä on voimia kehittää muita osa-alueita. Jatkuvasti muuttuvissa tilanteissa, maahanmuutto ym. uusia haasteita, huumeet ja muut päihteet, väkivalta, on nämä asiat oltava ensin hoidettuna. Uskon että väestön turvattomuudentunne on kaupungissa entisestään heikentynyt, ja nimenomaan naisilla sekä vanhuksilla.

Kotikaupungin arki on tärkeää niin lapsiperheille kuin senioreille, turvallisuus ja viihtyminen

Väki vanhenee keskustassa. Mihin nuoret ja lapsiperheet asettuvat asumaan? Kaikissa kuvissa oli hyvin toimeentulevia. Miten varmistetaan kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointi ja sitä kautta kaikkien turvallisuus?

Suomalaisen perusmentaliteetti on tällä hetkellä yksilökeskeinen. Ihmiset haluavat olla rauhassa niin halutessaan, mutta asua ja elää niin, että kaupungista löytyy palveluita heitä varten. Ei niin, että ne pitää etsiä tai luoda tai verkostoitua niitä saadakseen.

3. Innovaatiot ja kehittäminen

45 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:



Digitalisaatio + uudet liiketoimintamallit
Aktiivisuus, muutosmyönteisyys, oppiminen

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

Peruskoulutkin panostavat nyt oppilaiden suunnitteluun ja luovuuden esiin tuomiseen, Start-up-yritykset ovat jatkuvasti esillä mediassa ja Nokian jälkeen Suomesta on noussut uusia merkittäviä yrityksiä, osa tosin melko lyhytkestoisia. Nopeutuvassa maailmassa tulee olla luova, jotta pärjää.

On sellainen kuva, että Helsingin kaupunki kehitty tällä hetkellä Start Up -meininki edellä ja skenaario vastaisi näin ollen tätä päivää.

Ajatukset siitä, että kaupunki palvelee asukkaitaan, tukee asukkaiden parannusehdotuksia, antaa mahdollisuuksia paikallisille ajatuksille ja kehittämisprojekteille, luovuttaa yhteisöjen käyttöön tyhjiä tilojaan, jne. Kaupunki on asukkaitaan varten. Asukkaat ovat tärkeintä mitä kaupungilla on.

Kaupunki voi toimia alustana jakamistalouden, omatoimisuuden ja eri sidosryhmäkumppaneiden tukijana. Yhteisölliset tilat voivat tukea sekä vapaa-ajan toimintaa että innovatiivista työn kehittämistä.

4. Toimintavapaus

42 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:



Uuden luominen perinteisten instituutioiden ulkopuolella, poliittinen vapaus, freelance-työ

Tietoa syntyy ja se liikkuu vapaasti vaikka kaupungin byrokratia jarruttaisikin.

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

Frilansekonomi - i framtiden kommer allt fler vara på något sätt frilansar, något som borde tas i beaktande.

Netti helpottaa omatoimisuutta suunnattomasti ja monet ihmiset nauttivat siitä, että heillä ei ole pomoa.

Digitalisaatio ja Freelancetalouden kasvu ovat nähtävissä jo nyt. Sosiaalinen liikkuvuus näkyy myös. Globaalilta ajattelulta ei voi välttyä.

Pidän vain tästä ideasta ylitse muiden. Jokaisella on käsitys omista haluistaan ja keinoista ohjata elämänsä haluamaansa suuntaan. Tämä malli kuulostaa uskottavalta.

5. Yksityisyys


40 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

FIKSU palvelukaupunki

FIKSU KAUPUNKI -skenaariossa ihmiset hallinnoivat yhdessä asumisen ja elämisen palveluita. Heidän ajattelutapansa korostaa paikallisuutta ja osallistuminen on passiivista ja yhteisöllistä. Skenaario edistää TOIMIVAN kaupungin syntymistä ja liittyy palveluyhteiskunnan kehittämiseen.



MUUTOSAJURIT

- Älykäs liikkuminen ja logistiikka
- Älykkäät ja hajautetut energiaverkot
- Alustatalous
- Asioiden internet
- Automaatio ja big data

TOIMIVA Helsinki

Yhdessä hallintoa

PROFIILI
Kirsi, Kaupungin virkaininen johtavassa asemassa Naimisissa Asuu omistusasunnossa Nurmijärvellä Kay Helsingissä toissa

Passiivinen osallistuminen

JOUSTAVA hyvinvointikaupunki

JOUSTAVA KAUPUNKI -skenaariossa kansalaiset ovat palvelun saajia. Osallistuminen on passiivista ja yksilökeskeistä. Tämä skenaario edistää VÄLITTÄVÄN kaupungin syntymistä ja liittyy hyvinvointiyhteiskunnan kehittämiseen.



PROFIILI
Eetu, eronnut, ei lapsia Eläkkeellä oleva IT-päällikkö Startup-yrittäjä, digitaalinen liiketoiminta Asuu omistusasunnossa, älykerratalossa uudisalueella

VÄLITTÄVÄ Helsinki

Palvelupohjainen toiminta

MUUTOSAJURIT

- Väestön ikääntyminen
- Esteettömyys periaate
- Mukavuuskulttuuri
- Muutoksen ennustamattomuus
- Älykäs infrastruktuuri

Yksilökeskeisyys

Uskon että teknologia kehittyä ja digitalisaatio valtaa alaa, mutta ihmisen käyttäytyminen muuttuu hitaammin. Suomalaiset kaupunkilaiset ovat luonteeltaan vähemmän yhteisöllisiä, tosin perhekeskeisiä, ja haluavat pitää kiinni yksityisyydestään.

En oikein osaa hahmottaa näitä skenaarioita oman elämäni kannalta. En kaipaa arkeeni keinoälyä, hajautettuja systeemejä, älykästä liikkumista enkä asioiden internettiä. Arvostan lähiluontoa kotini ympäristössä, ja siihen yksikään skenaario ei ota kantaa. Haluan myös mahdollisuuden säilyttää yksityisyyteni ja mahdollisuuden liikkua itsenäisesti omalla autolla silloin, kun haluan - ilman, että kukaan seuraa. En kaipaa asioideni jakamista. Haluan elää omassa rauhassa.

Ikääntyvä väestö tarvitsee myös teknisiä ratkaisuja. Ihanteellisin kaupunkikuva olisi jakamistalouden kaupunki, mutta suurin osa varmaankin pysyttelee mukavuusalueellaan ja haluavat tiettyssä mielessä varjella yksityisyyttään

6. Yhdessä vaikuttaminen

39 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:



Kansalaisten voimaantuminen, vaikuttaminen paikallisyhteisöjen kautta, kaupunkiaktivismi

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

Asukkaat saavat vaikutta alueisiin ja palveluihin heidän tarpeittensa kautta silloin tyytyväisyys kasvaa. Kaikki palvelun ei tarvitse olla tietoteknistä.

Ehkä tämä vain on se, mitä näen nykyään usein ja monessa eri yhteydessä. Ihmiset haluavat osallistua, koska muuten kaikki päätöksenteko ja tapahtumat etäännyvät ihmisten omasta arjesta.

omasta mielestäni toivottavin sen vuoksi, että siinä korostetaan ihmisten/asukkaiden aktiivista toimijuutta ja "omistajuutta" suhteessa kaupunkiin ja sen toimintaan

Ihmisten kesken toimiminen on helpommin kehitettävää ja vähemmän byrokraattista kuin rakenteiden muuttaminen joustaviksi tai luoviksi. Ja kyseessä on muutenkin voimakas trendi..

Ihmiset lähtevät mukaan ja yhdessä muuttamaan asioita. Tässä ajassa yhdessä tekeminen korostuu. Jokaisen yksilön toiminta vaikuttaa tulevaisuuteen ja edistää kestävän kehityksen toteutumista.

7. Tehokkuus

34 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:

ASUKKAIDEN jakamiskaupunki

ASUKKAIDENKAUPUNKI-skenaariossa ihmiset ovat osallisina kokemusten ja palveluiden tuottamisessa. Heidän ajattelutapansa on paikallinen ja osallistuminen on aktiivista ja yhteisöllistä. Tämä skenaario edistää HIILIVAPAAN kaupungin syntymistä ja liittyy *jakamisyhteiskunnan* kehittämiseen.



PROFILI
Stina, Mikroyrittäjä, omistaa elämäntapayrityksen Uusperhe, kaksi lasta aiemmasta suhteesta ja yksi yhteinen lapsi
Asuu omistusasunnossa, tiiviisti rakennetussa korttelissa lapsiystävällisellä alueella

HIILIVAPAA
Tietäen

Yhteisesti tuotettu toiminta

MUUTOSAJURIT

- Kiertotalous
- Alustatalous
- Yhteiskunnallinen yrittäjyys
- Hajautetut systeemit
- Kansalaisten voimaantuminen

Energiatehokkuus, hiilineutraalius

FIKSU palvelukaupunki

FIKSU KAUPUNKI-skenaariossa ihmiset hallinnoivat yhdessä asuminen ja elämisen palveluita. Heidän ajattelutapansa korostaa paikallisuutta ja osallistuminen on passiivista ja yhteisöllistä. Skenaario edistää TOIMIVAN kaupungin syntymistä ja liittyy *palveluyhteiskunnan* kehittämiseen.



MUUTOSAJURIT

- Älykäs liikkuminen ja logistiikka
- Älykkäät ja hajautetut energiaverkot
- Alustatalous
- Asioiden internet
- Automaatio ja big data

TOIMIVA
Tietäen

Yhdessä hallinnoitu toiminta

PROFILI
Kirsi, Kaupungin virkanainen johtavassa asemassa Naimisissa
Asuu omistusasunnossa Nurmijärvellä Käy Helsingissä toissa

Kirsi, 55, lapset muuttaneet

Uusien teknologioiden luoma tehokkuuden lisääntyminen

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

Ainoa mahdollisuus jatkaa, sillä kulutusta on ehdottomasti vähennettävä

Asuminen valitettavasti tiivistyy, ekologisten ongelmien tiedostaminen lisääntyy.

Jakamis- ja palvelukaupunki ovat todennäköisempiä, kun digitalisaatio auttaa ihmisiä käyttämään resursseja tehokkaammin ja toimimaan älykkäämmin. Tämä luo uusia liiketoimintoja.

Mikroyrittäjyys ja itsensä työllistäminen tulee yleistymään työpaikkojen vähetessä. Ihmisillä on vähemmän rahaa käytettävissä, ja kiertotalous saa tätä kautta yhä enemmän jalansijaa. Hiilivapaaseen yhteiskuntaan pyrkiminen on myös ainoa vaihtoehto säilyttää ihmiskunta hengissä.

Nykyiseen palvelutuotantoon ei ehkä jatkossa ole enää varaa keski-ikäen noustessa. Julkisen sektorin kasvu on pysähdyttävä ja tuottavuus julkisella sektorilla on pakko saada kasvuun. Palveluita on tuotettava tehokkaammin ja fiksummin ja samalla säilytettävä inhimillinen kosketus. Siksi näen yhteisöllisyyden ja jakamistalouden ratkaisuna.

Kerrokantasi-kysely

8. Maailmanlaajuinen tasa-arvo

43 % pitää erittäin tärkeänä

Liitty ennen kaikkea seuraaviin skenaarioihin:



Globaali ajattelu, optimismi, maailmankansalaisuus, monikulttuurisuuden arvostaminen

Aiheeseen liittyviä kommentteja/perusteluja:

Nuoret ihmiset ymmärtävät asioita globaalisti eivätkö tuijota vain omaan napaansa, näin toivon ja uskonkin.

Ympäristötekijät ja tasa-arvo. Suomessa on tasa-arvo ja lasten oikeudet korkeassa arvossa. Kaikilla on mahdollisuus ja oikeus elää rauhassa ja toimia ja toteuttaa itseään vapaasti toisia vahingoittamatta. Tasa-arvoa ei lisää naisten ja miesten tai eri kulttuurien ja uskontojen eristäminen tai lokeroiminen.

(täytyy ottaa huomioon) Ilmastonmuutos, luonnonvarojen liikkakäyttö, globaalieriarvoistumisen trendi, rajusti kasvavan kaupungin haasteet, monikulttuurisuus

Helsingin tulee käydä vuoropuhelua pohjoismaisten kaupunkien kanssa ja ottaa kantaa globaaleihin ilmiöihin.

Maahanmuutto vaikuttaa globaaliin dynamiikkaan. Helsingin tulee ottaa riittävästi muuttajia vastaan jo ihan väestödynamiikan kannalta.

6. Osallistuminen ja identifikaatio

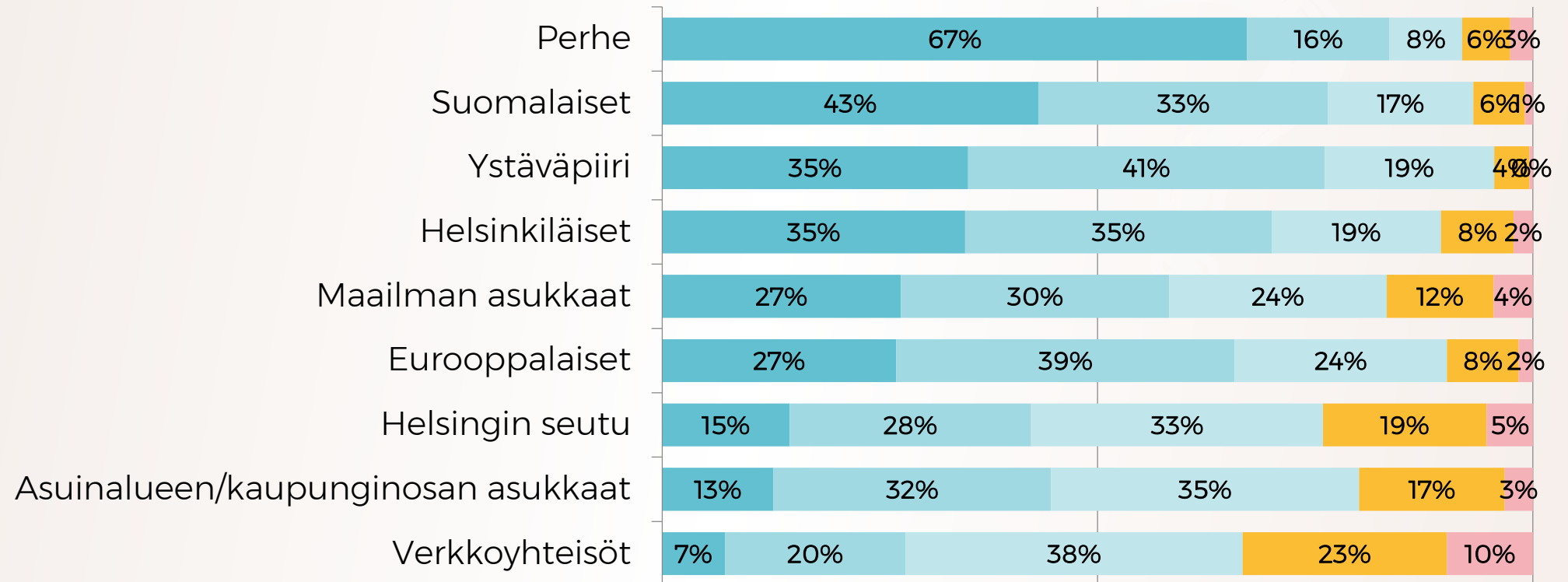
Osallistuminen ja identifiointi

- Tutkittavat skenaariot erosivat toisistaan kahdella pääulottuvuudella
 - 1) Osallistumisen aste (aktiivinen – passiivinen)
 - 2) Identifiointi (paikallinen – globaali)
- Jotta saataisiin heijastettua eri skenaarioiden relevanttiutta kansalaisten nykyisiin ajatusmalleihin verrattuna, selvitettiin kyselyssä kevyesti muutamalla kysymyksellä vastaajien osallistumisen astetta sekä identifiointia.
- Seuraavilla sivuilla on esitetty kysymysten vastausjakaumat sekä päällimmäiset havainnot.

Identifikaatio

- kuinka voimakkaasti kokee kuuluvansa eri ryhmiin

■ Erittäin voimakkaasti (5) ■ Melko voimakkaasti (4) ■ Jonkin verran (3) ■ En kovinkaan voimakkaasti (2) ■ En lainkaan (1)

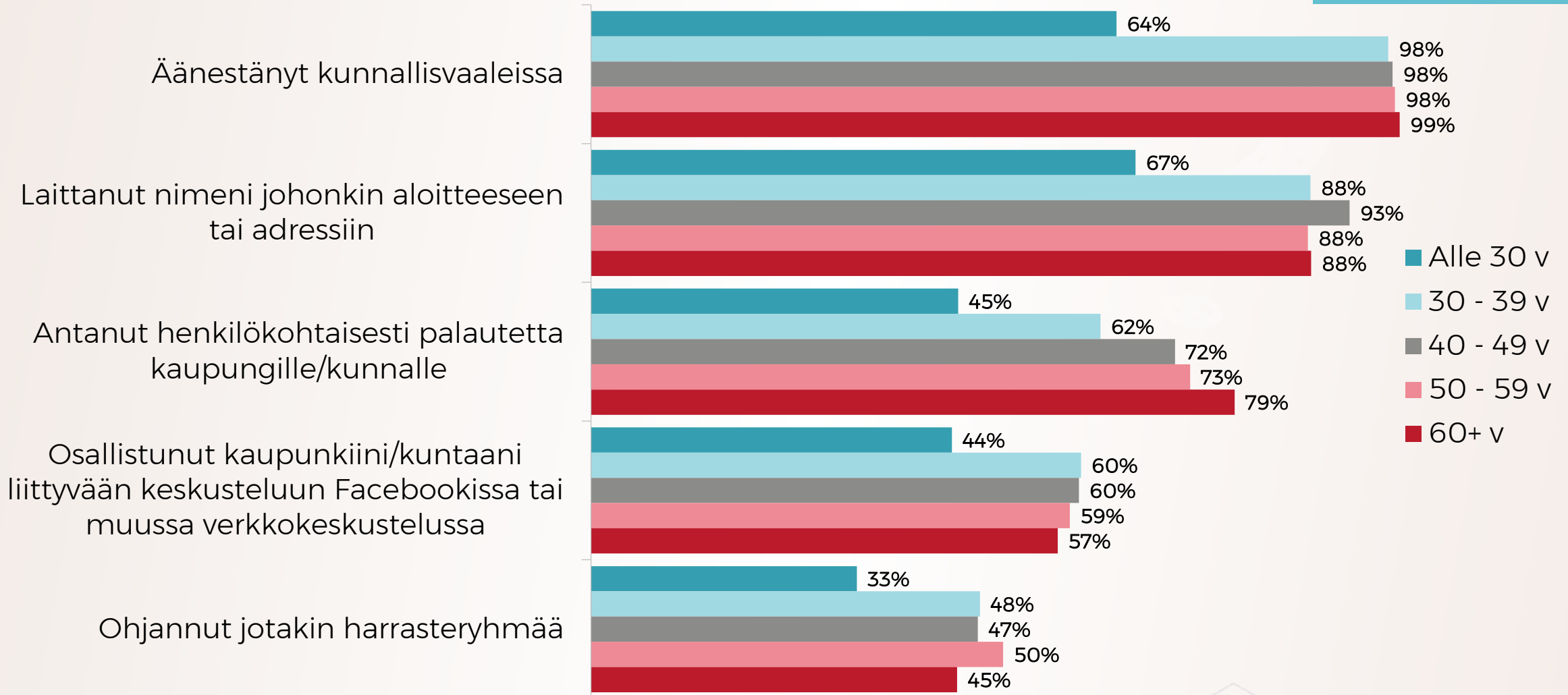


N=1164

Osallistuminen

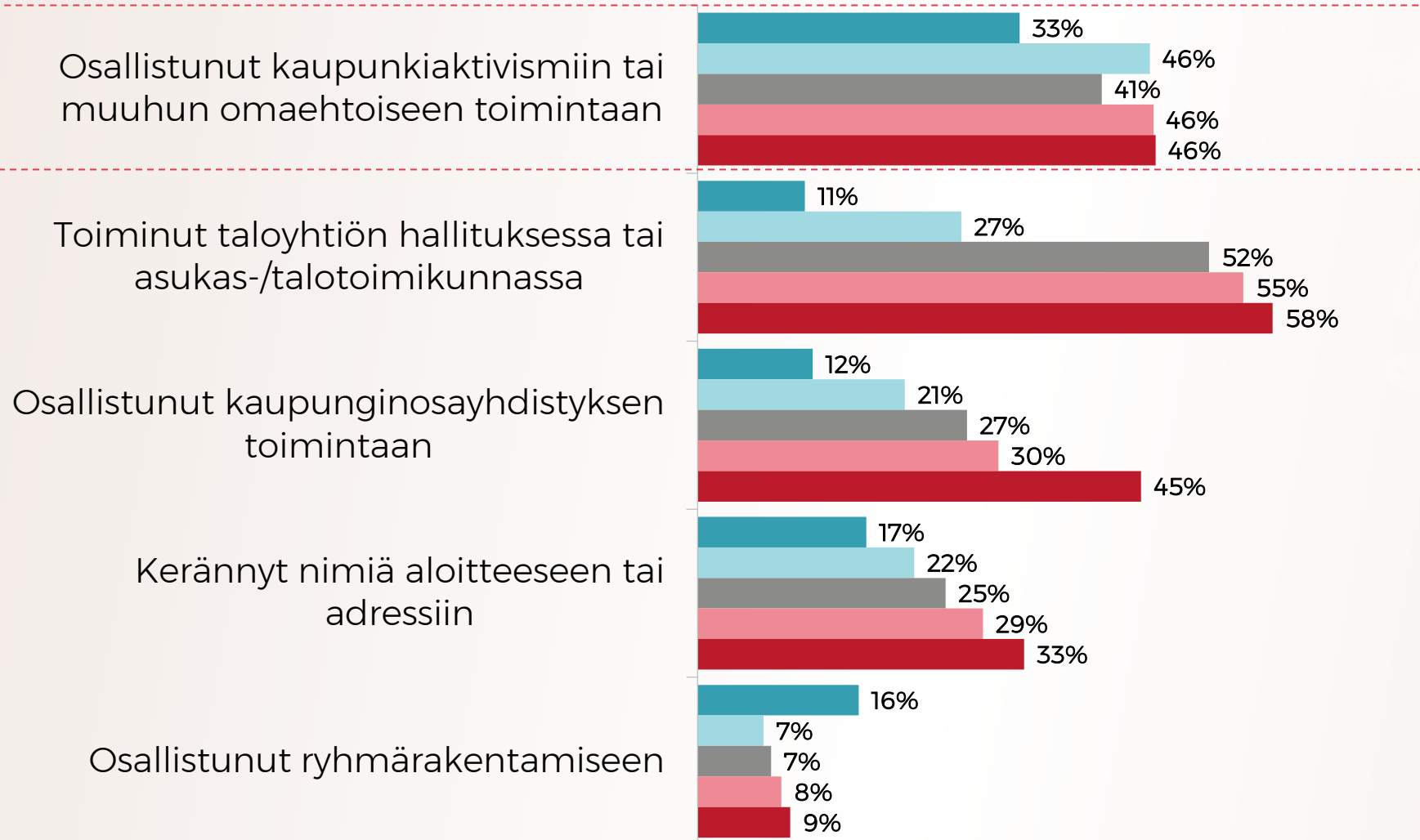
Mitä seuraavista on tehnyt ainakin joskus

Vanhemmat ovat ehtineet enemmän



Osallistuminen

Mitä seuraavista on tehnyt ainakin joskus



Aktivismi ei ole ikäsidonnaista

- Alle 30 v
- 30 - 39 v
- 40 - 49 v
- 50 - 59 v
- 60+ v

Osallistuminen ja identifikaatio

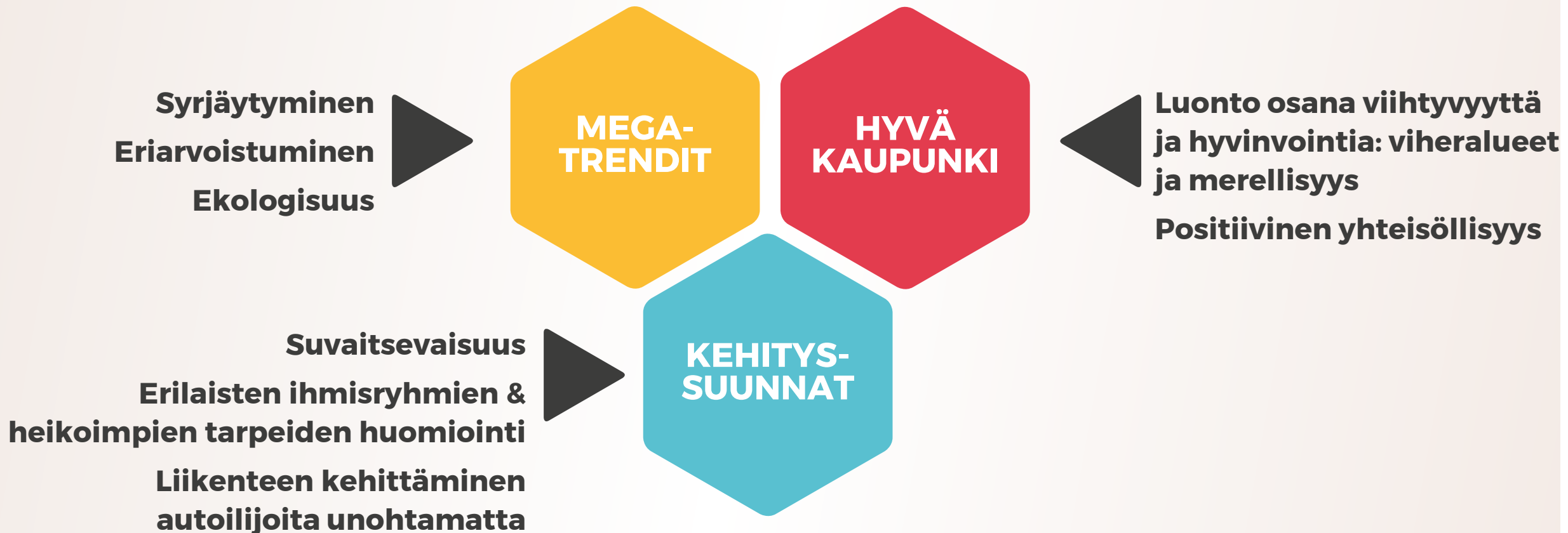
- Tutkimuksen mukaan perinteiset passiivisemmat osallistumisen tavat pitävät pintansa.
- Mitä vanhempi ikäryhmä on kyseessä, sitä suurempi osa on ehtinyt osallistua eri tavoin.
- Omaehtoinen aktivismikin on kuitenkin kohtalaisen suosittua kaikilla ikäryhmillä.
- Nuorimmat ikäryhmät ovat omaksuneet myös vähemmän perinteisiä tapoja osallistua, esimerkiksi ryhmärakentamisen.
- Vastausten perusteella globaali ja paikallinen ajattelutapa elävät rinnakkain.
- Lähiyhteisö kuten perhe oli selkeästi tärkein ryhmä, jonka kanssa koetaan yhteenkuuluvuutta.
- Harva kuitenkaan identifioituu omaan asuinalueeseensa.

Yhteenveto

Loppuyhteenvedo

- Skenaariot heijastelivat kohtuullisen hyvin kansalaisten keskuudessa vallitsevia ajatusmalleja.
 - Innovaatioita ja uuden teknologian tuomaa tehokkuutta sekä arjen helpottamista arvostetaan, samoin
 - Avoin päätöksenteko ja osallistuminen kiinnostaa
 - Turvallisuus, joka on kansalaisille todella tärkeää, tuli myös kohtalaisen hyvin esiin skenaarioissa.
- Skenaarioiden ehkä merkittävimpinä puutteina nähtiin luonnon puuttuminen.
 - luonnon nähdään tuovan elämän sisältöä, elpymismahdollisuuksia sekä energiaa ja tehokkuutta
- Myös tiettyjen ihmisryhmien (esim. työttömät) sekä kehityksen uhkakuvien (esim. segregatio ja syrjäytyminen) koettiin jäävän vähälle huomiolle.
- Aktiivisuuden ja omaehtoisuuden koettiin korostuvan skenaarioissa kaiken kaikkiaan paljon. Tässä nähtiin hyviä puolia, mutta aktiivisuuden ”vaatimus” herätti myös epävarmuutta.
 - Monella osallistujalla oli ”asiakkaan” näkökulma, joka korosti palveluiden tarjontaa ja niiden säilyttämistä.
- Skenaariot tuntuivat monen mielestä hieman etäisiltä. Tähän saattoi vaikuttaa skenaarioiden esitystapa, joka oli varsin tiivis.
 - Tekniikka ja itse ratkaisut korostuivat enemmän kuin konkreettinen arki ja sen sujuminen. Inhimillisuus ja perheet näkyivät joidenkin mielestä materiaalissa vähän.
- Koska identifioituminen Euroopan ja maailman asukkaisiin oli osallistujajoukossa lähes yhtä voimakasta kuin Helsinkiin tai omaan ystäväpiiriin, tulevaisuuden Helsingissä on hyvä potentiaali arvoiltaan avoimeksi ja globaaliksi kaupungiksi.

Kansalaisten arvostukset/toiveet, jotka eivät näkyneet voimakkaasti skenaarioissa



Kysely + yhteisön keskustelut

Toimiva kaupunki - tulevaisuuden Helsinki

Toimivan kaupungin arvomaailma

Avoin, vapaa, joustava
Positiivinen, iloinen
Aktiivinen, uusiutuva, jatkuvasti kehittyvä
Ekologisuus, kestävä kehitys

Kannustava, inspiroiva, tukeva
Monipuolinen
Yrittäjiä houkutteleva

Oikeudenmukainen, kaikki ihmisryhmät huomioiva
Suvaitsevainen, ennakkoluuloton

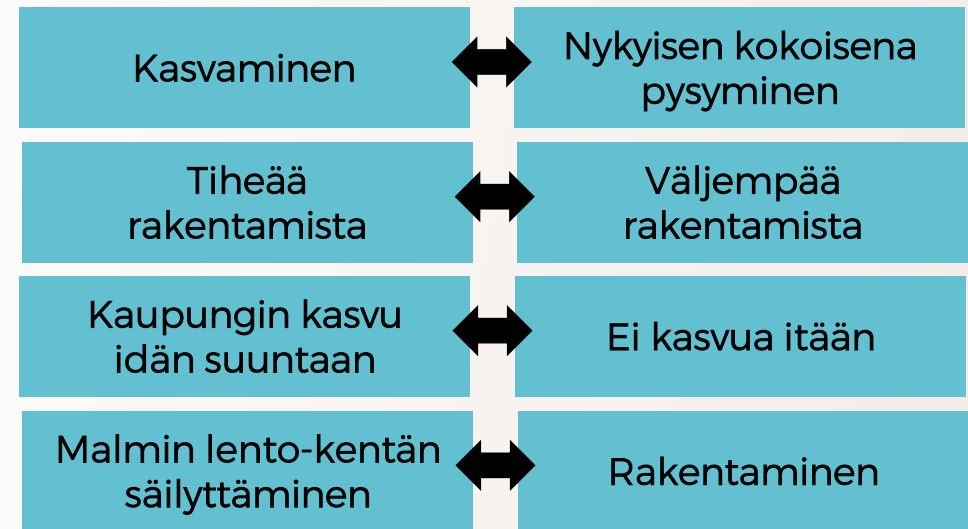
Asukaslähtöinen, osallistava
Läpinäkyvä päätöksenteko, hyvä johtaminen

Edullinen

Kansalaisille hyvät palvelut



Mielipiteitä jakavat teemat



Kiitos!

Lotta Nivari-Lindström 040 686 6243
Ville Salo 050 576 3008
Jaakko Hautanen 050 377 7979

Ixonos Oyj/Digitalist Group
Arkadiankatu 2, 00100 Helsinki
etunimi.sukunimi@ixonos.com

Liite

- Palvelut tulevaisuuden Helsingissä

Palvelut tulevaisuuden Helsingissä

Julkinen tila, kadut ja puistot

– *Suhdetta luontoon vaalittava*

- Pienet puistot, ”keidastaskut” toisivat viihtyisyyttä.
- Villimmät puistot ja ”oikeaa luonto” tärkeää elpymiseen. Luontoalueita säilytettävä!
 - opastus-/infokylttejä, jotka saisivat ihmiset ymmärtämään ja kunnioittamaan lähiluontoaan
- Torit lisäävät yhteisöllisyyttä. Nykyisiä toreja voisi elävöittää (esim. Rautatientori, Töölöntori).
- Roskattomuuteen panostaminen tärkeää.
- Pyöräilyä, kävelyä ja julkista liikennettä suosittava.
- Rakentaminen ylöspäin + tilaa luontoalueille.

Varhaiskasvatus ja koulutus

– *Kasvatusta tasapainoisiksi yksilöiksi pienissä yksiköissä*

- Kirjoista ei saa luopua
- Leikkipuistojen toiminta säilytettävä yhtä hyvänä
- Koulukiusaamiselle nollatoleranssi
- Pienet päiväkodit ja lähikoulut säilytettävä
- Sisäilma-asiat kuntoon
- Kansalaistaidot, vuorovaikutustaidot ja mielenhallinta + ilmiöiden ymmärtäminen

Palvelut tulevaisuuden Helsingissä

Nuorisopalvelut

– *urheilua ja tervehenkisiä virikkeitä kaikille*

- Ulkoiluun ja liikkumiseen kannustavat paikat sekä edulliset harrastusmahdollisuudet.
- Työ- ja harrastusmahdollisuuksia kesän ajaksi.
- Mielenterveyspalveluiden kehittäminen.

Kulttuuripalvelut

– *Virikkeitä kaikkien saataville*

- Asukastalot ym. tilat omaehtoiseen kulttuuriaktiiviteettien järjestämiseen
- Tapahtumia joka puolelle kaupunkia
- Jalkautuva kulttuurityö (esim. päiväkodit)
- Paikalliset kirjastot säilytettävä

Asuminen

– *Tehokkaat ja ekologisesti kestävät ratkaisut luontoarvoja kunnioittaen*

- Riittävästi pieniä ja kohtuuhintaisia asuntoja
- Tiivistä rakentamista luontoalueiden keskelle (tehokkuus pinta-alan käytössä)
- Toisaalta myös pientaloalueita
- Östersundomin alueen rakentaminen pian
- Rohkeita ratkaisuja täydennysrakentamiseen
- Jakamistalouden tukeminen myös asumisratkaisuissa (esim. yhteistilat)

Palvelut tulevaisuuden Helsingissä

Liikuntapalvelut ja -paikat – Mahdollisuuksia kaikille

- Lähiliikuntapaikkoihin panostaminen.
- Kaikille nuorille tarjolle urheilullista iltapäivätoimintaa.
- Liikunta-alueiden ja -reittien kunnossapito + valaistus myös talvella.
- Senioreille lisää liikuntapalveluja (esim. setelit).
- Tanssipaiikka (katettu) Helsinkiin.
- Koulujen, palvelukeskusten ym. tilat paremmin urheilukäyttöön.

Työ, työnteko ja yrittäminen

- Yhdessä tekemistä ja esteiden poistamista

- Yhteistilat työskentelyyn
- Yhteistyö oppilaitosten kanssa + laajemmat ekosysteemit
- Pk-yrityksille tukea innovaatioihin ja kehittämiseen'
- Saavutettavuus (parkkipaikat ym)

Palvelut tulevaisuuden Helsingissä

Liikenne ja julkinen liikenne

– eri liikkumismuotojen sujuva yhdistäminen

- Raideliikenteen kehittäminen ja monipuolistaminen.
- Toisaalta kaikenlaisten ryhmien huomioiminen (esim. liikuntarajoitteiset, joille julkisissa liikkuminen vaikeaa).
- Pyöräteiden parantaminen + pyöräily-, jalankulku- ja autoteiden toimivampi yhdistäminen (→ mukavuus ja turvallisuus).
- Kävelyyn kannustaminen.

Sosiaali- ja terveystalvet

– Matala kynnyks ja kokonaisvaltainen palvelu

- Kokonaisvaltainen näkökulma yksilön hoitoon.
- Palvelujen saatavuus (ajan saaminen + puhelinpalvelun tavoitettavuus).
- Matalan kynnyksen palvelut lähellä, esim. terveystioski.
- Ennaltaehkäisevä toiminta esim. mielenterveyspalveluissa.
- Myös pitkäaikaissairaille laadukas hoito.